

RIGSADVOKATEN

J.nr. RA 2003-511-0012

Marts 2005

Straffesager om seksuelt misbrug af børn
samt videoafhøring af børn i sådanne sager efter lovændringen i 2003

1. Indledning

Ved lov nr. 228 af 2. april 2003 om ændring af straffeloven, adoptionsloven og retsplejeloven (Børnepornografi, seksuel udnyttelse af børn, salg af børn og gennemførelse af straffesager om seksuelt misbrug af børn) blev der fastsat nye regler i retsplejeloven om videoafhøring af børn. Lovændringen byggede på anbefalinger i betænkning nr. 1420/2002 om gennemførelse af straffesager om seksuelt misbrug af børn.

Lovændringen trådte i kraft den 4. april 2003.

På baggrund af lovændringen fastsatte jeg i Rigsadvokatmeddelelse nr. 2/2003 nye retningslinier om videoafhøring af børn i sædelighedssager, recovered memory mv.

Herefter blev det i regeringens handlingsplan om bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn (august 2003) tilkendegivet, at regeringen vil sikre, at de nye retningslinier for den praktiske gennemførelse af videoafhøring af børn og udmøntningen af anbefalingerne i betænkning 1420/2002 følges op, således at der på grundlag af de første 1 ½ års erfaringer udarbejdes en redegørelse om gennemførelsen af straffesager om seksuelt misbrug af børn.

Ved skrivelse af 29. august 2003 anmodede Justitsministeriet om, at Rigsadvokaten udarbejder en redegørelse som nævnt i handlingsplanen.

På den baggrund fastsatte jeg ved Rigsadvokaten Informerer nr. 18/2003 retningslinier om indberetning til Rigsadvokaten vedrørende sager om seksuelt misbrug af børn.

Ifølge denne ordning skulle politimestrene til Rigsadvokaten indsende skemaer med oplysninger om alle videoafhøringer af børn foretaget i perioden fra den 1. oktober 2003 til den 1. juli 2004. Endvidere skulle politimestrene efter udløbet af denne periode oplyse, om der efter ikrafttrædelsen af de nye regler og retningslinier har været problemer af mere generel karakter i forbindelse med behandlingen af sager om seksuelt misbrug af børn, herunder i forbindelse med gennemførelsen af videoafhøringer

af børn og eventuelle genafhøringer og forevisning af videoafhøringen for mistænkte/sigtede.

Politimestrene blev endvidere bedt om at oplyse, om det videoafhøringslokale, der var anvendt, efter politikredsens opfattelse fungerer tilfredsstillende, og om politikredsen har etableret en ordning med en kontaktperson hos politiet for henvendelser fra kommunerne i sager om seksuelt misbrug af børn.

De regionale statsadvokater blev anmodet om en udtalelse om, hvorvidt de efter ikrafttrædelsen af lovændringen og retningslinierne i Rigsadvokatmeddelelse nr. 2/2003 er blevet opmærksomme på generelle problemer i forbindelse med behandlingen af sager om seksuelt misbrug af børn, herunder i forbindelse med videoafhøringer.

På baggrund af de nævnte skemaer om videoafhøringer og udtalelserne fra politimestrene og statsadvokaterne har Rigsadvokaten til dels i samarbejde med Justitsministeriets Forskningsenhed udarbejdet denne redegørelse.

Redegørelsen indeholder i afsnit 2 en kort beskrivelse af de ændringer vedrørende videoafhøringer mv., der blev gennemført ved lovændringen i 2003, og baggrunden for ændringerne. I afsnit 3 beskrives og vurderes erfaringerne med de nye regler og de videoafhøringer, der er foretaget i en periode på 9 måneder efter lovændringen. I afsnit 4 og afsnit 5 redegøres for oplysninger fra politimestrene om videoafhøringslokalerne og om ordningen med en kontaktperson hos politiet for henvendelser fra kommunerne om seksuelt misbrug af børn. Afsnit 2-5 suppleres af bilag 1-4 med nærmere oplysninger om politimestrenes udtalelser og om de foretagne videoafhøringer mv.

I afsnit 6 findes en sammenfatning af konklusionerne i redegørelsen.

2. De nye regler og deres baggrund

Videoafhøring af børn i sager om seksuelle overgreb har gennem adskillige år givet anledning til overvejelser og diskussioner.

I 1995 afgav en arbejdsgruppe en beretning med anbefalinger vedrørende politiets og anklagemyndighedens fremgangsmåde ved videoafhøring af børn. Ifølge anbefalingerne skulle den mistænkte/sigtede ikke overvære afhøringen af barnet.

Denne fremgangsmåde blev fulgt frem til foråret 2000, hvor Højesteret i flere sager udtalte, at den mistænkte/sigtede som udgangspunkt burde have adgang til at over-

være afhøringen af barnet fra et monitorrum, således at mistænkte/sigtede og dennes forsvarer gennem den afhørende kriminalassistent kunne stille relevante supplerende spørgsmål.

Da der endvidere havde været overvejelser om at forbedre de videoafhøringer, som foretages af politiet, blev der ved Rigsadvokatmeddelelse nr. 4/2001 med virkning fra januar 2002 iværksat en ordning, hvorefter alle videoafhøringer af børn skulle foretages af særligt uddannede polititjenestemænd. Disse polititjenestemænd blev organiseret i otte geografiske områder, og der blev for hvert område udpeget en politimester, der skal udpege en videoafhører i de enkelte sager i området. Rigsadvokatmeddelelsen indeholdt også retningslinier om en række andre forhold i forbindelse med videoafhøring af børn i sædelighedssager, herunder også i lyset af Højesterets afgørelser.

Forud herfor i november 2000 havde Justitsministeriet bl.a. på baggrund af den betydelige debat om seksuelt misbrug af børn og den ændrede praksis med hensyn til mistænkte/sigtedes tilstedeværelse under afhøringen af barnet nedsat en arbejdsgruppe, der skulle foretage en samlet gennemgang og vurdering af de spørgsmål, som efterforskningen og gennemførelsen af straffesager om seksuelt misbrug af børn giver anledning til. Arbejdsgruppen afgav i juni 2002 betænkning nr. 1420/2002 om gennemførelse af straffesager om seksuelt misbrug af børn.

På baggrund af forslagene i betænkningen blev der ved lov nr. 228 af 2. april 2003 om ændring af bl.a. retsplejeloven fastsat nye regler i retsplejeloven om videoafhøring af børn. Lovændringen, som trådte i kraft den 4. april 2003, medførte bl.a. følgende ændringer:

- Den mistænkte/sigtede har ikke længere adgang til at overvære videoafhøringen af barnet, men skal snarest muligt have adgang til sammen med sin forsvarer at gennemse videooptagelsen, jf. retsplejelovens § 745 e, stk. 2.
- Der blev i retsplejelovens § 731 a udtrykkelig hjemmel til at beskikke en forsvarer for den mistænkte/sigtede forud for en videoafhøring, og der blev pålagt forsvareren en pligt til at overvære videoafhøringen for at varetage den mistænkte/sigtedes interesser, jf. § 745 e, stk. 1.
- Det blev fastsat, at en eventuel anmodning fra mistænkte/sigtede om genafhøring af barnet skulle fremsættes snarest muligt efter forevisningen for mistænkte/sigtede af videoafhøringen, jf. retsplejelovens § 745 e, stk. 2.
- Der blev i retsplejelovens § 877 a udtrykkelig hjemmel til at benytte videoafhøringer af børn som bevis under domsforhandlingen.

De nye regler er nærmere beskrevet i Rigsadvokatmeddelelse nr. 2/2003 om videoafhøring af børn i sædelighedssager, recovered memory mv., der tillige bl.a. gennem-

førte forslag fra arbejdsgruppen om videoafhøringslokalers indretning og om etablering af en ordning med en kontaktperson hos politiet, jf. nærmere afsnit 4 og 5 nedenfor.

3. De generelle erfaringer med de nye regler og de foretagne videoafhøringer

3.1. Politimestrenes og statsadvokaternes udtalelser om de generelle erfaringer med de nye regler

Politimestrenes udtalelser om de generelle erfaringer med de nye regler er gengivet i bilag 1 til redegørelsen.

Som det fremgår af bilaget, har 35 politimestre udtalt sig om dette spørgsmål. Disse politimestre har oplyst, at der ikke har været problemer af generel karakter i forbindelse med videoafhøringerne eller behandlingen af sager om seksuelt misbrug af børn, men enkelte politimestre har peget på konkrete vanskeligheder, jf. nærmere nedenfor.

Flere politimestre udtrykker endvidere stor tilfredshed med den nye ordning. Politimesteren i Århus ser den nye ordning som en klar forbedring. Politimesteren i Herning oplyser, at det forhold, at den mistænkte/sigtede ikke længere skal være til stede under videoafhøringen, har medført en nemmere og mere smidig proces, idet barnet og de pårørende tidligere ofte var bange for at møde mistænkte/sigtede, ligesom barnet følte sig trykket af at vide, at mistænkte/sigtede kunne følge afhøringen direkte.

Politimesteren i Frederikshavn finder, at forberedelsen af en videoafhøring med et besøg i hjemmet af den polititjenestemand, der skal foretage afhøringen, er en glimrende ordning, idet barnet lettere kan betro sig til en person, som det tidligere har mødt, og Politimesteren i Thisted anfører, at de to videoafhøringer (en af disse er en genafhøring og er derfor ikke medtaget i tabel 2 i bilag 2), som er gennemført af denne kreds, er foretaget særdeles kompetent af en af de polititjenestemænd, der er særligt uddannet til at foretage videoafhøring af børn.

Politidirektøren i København er blandt de politimestre, der har oplyst, at der ikke har været problemer af mere generel karakter med de nye regler. Det er dog samtidig oplyst, at der i København har været behandlet en sag om blufærdighedskrænkelser med videoafhøring af ikke mindre end 9 piger, hvor det med henblik på at undgå genafhøring ville have været hensigtsmæssigt, hvis mistænkte havde været til stede ved den første videoafhøring og havde kunnet stille supplerende spørgsmål.

Endvidere har Politimesteren i Frederikshavn nævnt, at genafhøring måske kunne undgås ved at lade mistænkte/sigtede overvære afhøringen af barnet via link fra en anden politistation. Med hensyn til genafhøring har Politimesteren i Viborg i øvrigt oplyst, at der ud fra reservationer af videoafhøringslokalet hos denne politimester ses at have været tale om flere genafhøringer end tidligere. Om spørgsmålet om genafhøring henvises i øvrigt også til afsnit 3.2. og 3.3. nedenfor og pkt. 8 i bilag 2.

Herudover har fire politimestre oplyst, at det er vanskeligt at få gennemført videoafhøringen i overensstemmelse med afsnit 3 i Rigsadvokatmeddelelse nr. 2/2003, hvorefter videoafhøringen bør søges gennemført hurtigst muligt, og hvis det er praktisk muligt inden en uge fra anmeldelsen. Dette skyldes, at der med meget kort varsel skal findes et tidspunkt, hvor alle de, der skal deltage ved afhøringen, har mulighed for at møde. Der henvises herom også til afsnit 3.2. og 3.3. samt til bilag 2, afsnit 5.

Herudover har Politimesteren i Gladsaxe bemærket, at videoafhørerne har forskellig fremgangsmåde, og at børnene bliver nervøse, hvis de forevises monitorrummet med oplysning om, at der her sidder personer, der kan følge med i afhøringen. Politimesteren foreslår, at dette tages op på Politiskolens kurser for videoafhørerne med henblik på, at der opstilles en "best practice"-manual for afhørerne.

Endelig har Politimesteren i Grenå og Politimesteren i Herning oplyst, at der er lange køreafstande fra disse kredse til videoafhøringslokalerne.

De resterende 19 politimestre har enten ikke haft bemærkninger om spørgsmålet om generelle problemer eller har ikke gennemført afhøringer efter lovændringen.

De seks regionale statsadvokater har alle oplyst, at de ikke ved behandlingen af sager om seksuelt misbrug af børn er blevet opmærksomme på generelle problemer, herunder heller ikke i forbindelse med videoafhøring af børn.

3.2. Videoafhøringer foretaget efter lovændringen

Som nævnt i afsnit 1 ovenfor skulle politimestrene til Rigsadvokaten indsende skemaer med oplysninger om alle videoafhøringer af børn foretaget i perioden fra den 1. oktober 2003 til den 1. juli 2004.

De indsendte skemaer er bearbejdet af Justitsministeriets Forskningsenhed, der har udarbejdet vedlagte bilag 2 om undersøgelse af videoafhøring af børn i sædeligheds-sager.

Antallet af videoafhøringer er beskrevet i bilag 2, afsnit 2. Som det fremgår, er der i perioden fra den 1. oktober 2003 til den 1. juli 2004 foretaget 192 videoafhøringer af børn, der er forurettede i sædelighedssager. Herudover er 14 børn blevet genafhørt.

Afhøringerne er foretaget i 148 sager. Der har således i 24 sager været mistanke om overgreb mod flere børn, der er blevet afhørt, jf. nærmere tabel 1 i bilag 2.

Fordelingen af videoafhøringerne på de enkelte politikredse fremgår af tabel 2 i bilag 2. Som det ses her, har næsten alle politikredse i perioden behandlet sædelighedssager med videoafhøring af børn, idet dog syv politikredse ikke har indsendt skemaer om foretagne videoafhøringer. Der er foretaget flest afhøringer i sager, der har været behandlet af Københavns Politi (18 afhøringer) og i Gladsaxe og på Bornholm (10 afhøringer).

Sagernes art er belyst nærmere i afsnit 3 og tabel 3 i bilag 2. Som det fremgår, er størsteparten af afhøringerne (90 af de i alt 192 afhøringer) sket i sager om anden kønslig omgængelse, mens 59 af de 192 afhøringer har vedrørt blufærdighedskrænkelser. Antallet af afhøringer vedrørende de øvrige nævnte former for seksuelle overgreb er alle væsentligt mindre.

Barnets køn og alder er beskrevet i afsnit 4 og tabel 4 i bilag 1.

Kerneområdet for videoafhøring af børn er ifølge afsnit 2 i Rigsadvokatmeddelelse nr. 2/2003 tilfælde, hvor et barn på 12 år eller derunder må formodes at have været udsat for et seksuelt overgreb, men videoafhøring kan også anvendes af ældre børn, hvis der foreligger særlige omstændigheder vedrørende barnets udvikling og psykiske tilstand.

10 af de 192 afhøringer er foretaget af børn, der er ældre end 12 år, og som det fremgår, er flere af disse mentalt retarderede eller har psykiske problemer. De yngste børn, der er videoafhørt, er 3-årige. Der er afhørt ca. 3 gange så mange piger (148 afhøringer) som drenge (43 afhøringer).

I Rigsadvokatmeddelelse nr. 2/2003, afsnit 6.1., anbefales det, at den polititjenestemand, der skal foretage afhøringen, forud for afhøringen aflægger et besøg hos barnet i hjemmet for at få et indtryk af barnet og for at præsentere sig for barnet.

Ifølge afsnit 5 i bilag 2 er besøg hos barnet i hjemmet eller på skolen m.v. gennemført forud for 147 afhøringer. I de 42 tilfælde, hvor barnet ikke er besøgt forud for afhøringen, skyldes dette bl.a. mangel på tid, at det ikke er fundet hensigtsmæssigt eller at forældrene har modsat sig.

Som nævnt i afsnit 3.1. ovenfor, bør videoafhøringen søges gennemført hurtigst muligt, og hvis det er praktisk muligt inden en uge fra anmeldelsen, jf. afsnit 3 i Rigsadvokatmeddelelse nr. 2/2003.

Som det ses af afsnit 5 i bilag 2, er 62 afhøringer gennemført inden syv dage efter anmeldelsen. I alt 58 pct. af afhøringerne er gennemført senest to uger efter anmeldelsen, og i alt 78 pct. af afhøringerne er sket senest efter tre uger.

Ved lovændringen i 2003 blev mistænkte/sigtede udelukket fra at overvære videoafhøringen af barnet, og det blev i stedet fastsat, at mistænkte/sigtede snarest skal have forevist videoafhøringen. Der er i afsnit 9 i Rigsadvokatmeddelelse nr. 2/2003 fastsat nærmere retningslinier om fremgangsmåden i forbindelse med forevisningen af videoafhøringen.

Som det fremgår af bilag 2, afsnit 7, har mistænkte/sigtede fået forevist videoafhøringen for så vidt angår 60 pct. af de foretagne afhøringer. De resterende videoafhøringer er ikke forevist mistænkte/sigtede efter det oplyste hyppigt, fordi han ikke har ønsket at se afhøringen, eller fordi påtale i sagen er opgivet.

Det fremgår også af oplysningerne i bilag 2, at der i 10 af de 109 tilfælde, hvor mistænkte/sigtede ønskede at se videoafhøringen, opstod problemer. I ét tilfælde skyldtes dette problemer med optagelsens kvalitet og for de resterende ni videoafhøringer, der vedrørte samme mistænkte/sigtede, at forsvareren havde begrænset tid til at deltage ved forevisning af afhøringen på forsvarerens kontor.

Forevisningen af videoafhøringen for mistænkte/sigtede er i 60 pct. af sagerne sket inden for to uger efter videoafhøringen, og i 84 pct. af sagerne inden fire uger. I to tilfælde er der gået mere end tre måneder efter afhøringen til forevisningen.

Udgangspunktet er, at forevisning af videoafhøringen skal foregå hos politiet, jf. retsplejelovens § 745 e, stk. 2, og afsnit 9.1. i Rigsadvokatmeddelelse nr. 2/2003. Gennemsyn hos politiet kan dog undlades, hvis mistænkte/sigtede ser videooptagelsen hos forsvareren, og dette dokumenteres ved en erklæring fra forsvareren.

Som det ses i afsnit 7 i bilag 2, er langt de fleste forevisninger af videoafhøringen foregået ved politiet, mens en del forevisninger er sket hos forsvareren og enkelte i retten, på sigtedes bopæl eller på den institution, hvor mistænkte/sigtede boede.

Som nævnt ovenfor er der ifølge oplysningerne i skemaerne vedrørende videoafhøring foretaget genafhøring i 14 tilfælde. Der er dog i alt tale om 15 genafhøringer, idet to af disse afhøringer vedrører samme barn.

Genafhøringerne er i fem af disse tilfælde sket efter anmodning fra mistænkte/sigtede eller forsvareren, mens det er uoplyst, hvad der er årsagen til genafhøring i de øvrige tilfælde.

Det fremgår endvidere, at der i syv af de i alt 10 tilfælde, hvor mistænkte/sigtede eller forsvareren har anmodet om genafhøring – men hvor genafhøring dog kun er sket i halvdelen af tilfældene – er gået højst en uge efter forevisningen af den første afhøring til anmodningen om genafhøring, mens der i de øvrige tre tilfælde er forløbet henholdsvis 20, 27 og 35 dage.

For så vidt angår deltagerne ved videoafhøringen og sagernes videre forløb henvises til afsnit 6 og afsnit 9 i bilag 2.

3.3. Rigsadvokatens vurdering vedrørende erfaringerne med de nye regler og de foretagne videoafhøringer

Som det fremgår af afsnit 2 ovenfor, er en af de væsentlige ændringer ved lovændringen i 2003, at mistænkte/sigtede ikke længere har adgang til at overvære videoafhøringen af barnet. I stedet skal mistænkte/sigtede snarest muligt have adgang til sammen med sin forsvarer at gennemse videooptagelsen.

Udtalelserne fra politimestrene og statsadvokaterne (afsnit 3.1.) og den foretagne undersøgelse af videoafhøringerne (afsnit 3.2.) giver ikke grundlag for at antage, at forevisningen af videoafhøringen har medført væsentlige problemer i praksis.

Som det fremgår af bilag 2, afsnit 7, er det dog oplyst, at det i to sager (vedrørende 10 videoafhøringer) gav vanskeligheder at gennemføre forevisningen på grund af optagelsens kvalitet eller manglende tid hos forsvareren. Det fremgår samtidig af bilaget, at der en del tilfælde er gået op til fire uger og i to tilfælde er gået mere end tre måneder fra videoafhøringen af barnet til forevisningen for mistænkte/sigtede.

Det følger af afsnit 9 i Rigsadvokatmeddelelse nr. 2/2003, at det ifølge forarbejderne til lovændringen bør tilstræbes, at mistænkte/sigtede ser videoafhøringen så hurtigt som muligt efter optagelsen – eventuelt samme dag – og så vidt muligt inden 1-2 uger efter afhøringen.

Der er således i en række tilfælde gået for lang tid før forevisningen af videoafhøringen for mistænkte/sigtede. Selv om dette i nogle tilfælde eventuelt kan skyldes vanskeligheder med at få kontakt med mistænkte/sigtede eller, at forsvareren har vanskeligt ved at afse tid til at deltage ved forevisningen, bør der af hensyn til afklaringen af spørgsmålet om genafhøring af barnet gå kortest mulig tid. Jeg vil derfor henlede politikredsens opmærksomhed på spørgsmålet, når jeg udsender denne redegørelse til kredsene.

Jeg vil endvidere sørge for, at der på Politiskolens kurser om behandling af sager om seksuelle overgreb mod børn og på kurserne for de særlig uddannede videoafhørere sættes fokus på, at forevisning af videoafhøringen af barnet skal ske hurtigst muligt efter afhøringen, hvilket kan ske bl.a. ved den del af undervisningen, som rigsadvokaturen varetager.

Endvidere kan det med hensyn til vejledningen af mistænkte/sigtede om forevisning af videoafhøringen oplyses, at rigsadvokaturen er bekendt med to sager, der har været behandlet i retten efter udløbet af den periode, som denne undersøgelse omfatter, hvor videoafhøringer ikke er blevet tilladt anvendt som bevis under domsforhandlingen i landsretten.

I den ene sag (gengivet i UfR 2005.474Ø) henviste landsretten til, at tiltalte var blevet vejledt om sin ret til at gennemse videoptagelserne sammen med sin forsvarer, men at han ikke med sikkerhed var blevet vejledt om formålet med gennemsynet, herunder at optagelserne skulle anvendes i retten som bevis mod ham, og at han havde adgang til at begære genafhøring, samt at adgangen hertil kunne fortabes, hvis den ikke blev fremsat snarest muligt. Der var i den pågældende sag heller ikke udfærdiget rapport om, hvilket vejledning tiltalte havde fået af politiet.

I den anden sag (en Østre Landsretskendelse af 23. februar 2005) fandt retten ligeledes, at vejledningen af mistænkte/sigtede i forbindelse med, at denne kun havde haft lejlighed til at se et uddrag af videoafhøringen i et grundlovsforhør, var mangelfuld.

Der er allerede i forbindelse med tre kurser om behandling af sager om seksuelle overgreb mod børn, der har været afholdt på Politiskolen siden efteråret 2004, og hvor rigsadvokaturen deltager i undervisningen, lagt betydelig vægt på, at vejledningen af mistænkte/sigtede skal være meget grundig og efterfølgende skal kunne dokumenteres ved hjælp af politirapporter herom. Dette vil også blive fremhævet på kommende kurser, og herunder også på de kurser, der jævnligt afholdes for de særligt uddannede videoafhørere.

Jeg vil tillige henlede politikredsene opmærksomhed på dette spørgsmål, når jeg udsender denne redegørelse til kredsene.

Ved lovændringen i 2003 blev det endvidere fastsat, at en eventuel anmodning fra mistænkte/sigtede om genafhøring af barnet skulle fremsættes snarest muligt efter forevisningen af videoafhøringen. Ifølge forarbejderne til ændringsloven skal begæringen om genafhøring som udgangspunkt fremsættes inden to uger efter mistænkte/sigtedes gennemsyn af den første afhøring af barnet.

Som nævnt under afsnit 3.2. er der i syv af de 10 tilfælde, hvor mistænkte/sigtede eller forsvareren har anmodet om genafhøring, gået højst en uge efter forevisningen af den første afhøring til anmodningen om genafhøring, mens der i de øvrige tre tilfælde er forløbet henholdsvis 20, 27 og 35 dage.

Spørgsmålet om genafhøring kan således i praksis i almindelighed afklares forholdsvis hurtigt efter forevisningen af afhøringen, idet der dog i enkelte sager er gået længere tid inden fremsættelsen af anmodningen end de to uger, der er angivet i forarbejderne til § 745 e, stk. 2.

Det blev forud for lovændringen i 2003 diskuteret, om den adgang for den mistænkte/sigtede til at anmode om genafhøring af barnet, som er modstykket til udelukkelsen af mistænkte/sigtede fra at overvære afhøringen, ville medføre en væsentlig forøgelse af antallet af genafhøringer.

Jeg finder, at den foretagne undersøgelse ikke giver grundlag for at antage, at dette er sket. Der er således i den 9 måneders periode, som undersøgelsen har omfattet, efter det oplyste kun foretaget 15 genafhøringer, og heraf to afhøringer af samme barn. Dette forekommer efter min opfattelse beskedent i lyset af, at der i samme periode er foretaget 192 afhøringer, der er gennemført som den første afhøring af barnet.

For så vidt angår udtalelsen fra Politidirektøren i København om, at det i en konkret sag med videoafhøring af 9 børn ville have været hensigtsmæssigt, hvis mistænkte havde været til stede ved den første videoafhøring, således at genafhøring kunne undgås, bemærkes, at det er yderst sjældent, at der skal foretages et så stort antal afhøringer i en enkelt sag.

I øvrigt er fordelene for barnet ved, at mistænkte/sigtede ikke har adgang til at overvære afhøringen, sammenholdt med, at dette i nogle tilfælde kan medføre behov for en fornyet afhøring af barnet, overvejet meget nøje både i betænkningen om gennemførelse af straffesager om seksuelt misbrug af børn og i forbindelse med lovændrin-

gen i 2003. På den baggrund er der efter min opfattelse ikke grundlag for nu at overveje dette spørgsmål på ny.

Besøg hos barnet forud for videoafhøringen er som nævnt i afsnit 3.2. foretaget ved 147 af de 192 afhøringer. Anbefalingen herom er således fulgt ved langt de fleste afhøringer, og i de tilfælde, hvor det ikke er sket, skyldes dette ifølge oplysningerne i bilag 2, afsnit 5, forskellige forhold, som efter min opfattelse på grundlag af en konkret vurdering kan tale for at undlade et sådant besøg.

Med hensyn til tidspunktet for gennemførelsen af videoafhøringen har det vist sig vanskeligt at gennemføre videoafhøringen inden en uge efter anmeldelsen. Således er 62 af de 192 afhøringer foretaget inden 7 dage, jf. afsnit 3.2. ovenfor. Der er som nævnt i afsnit 3.1. også flere politimestre, der har peget på, at det er vanskeligt at overholde denne anbefaling.

Det er efter min opfattelse ikke overraskende, at det kun i et mindre antal sager har været muligt at gennemføre afhøringen inden 7 dage efter anmeldelsen. Afhøringen forudsætter således, at både barnet, en forsvarer for mistænkte/sigtede, en af de særligt uddannede videoafhørere samt den sagsbehandlende polititjenestemand kan være til stede på samme tid, og normalt skal også anklageren, en repræsentant for kommunen og en eventuel bistandsadvokat for barnet overvære afhøringen. Endvidere skal der som udgangspunkt tillige gennemføres et besøg hos barnet forud for afhøringen.

Anbefalingen indeholder imidlertid alligevel en tilskyndelse til at gennemføre afhøringen så hurtigt, som det praktisk kan lade sig gøre. På den baggrund har jeg ikke bemærkninger til, at der i de fleste tilfælde er gået mere end en uge, før afhøringen er gennemført.

For så vidt angår bemærkningen fra en politimester om, at videoafhørerne i nogle tilfælde følger en forskellig fremgangsmåde, og at børnene kan blive nervøse, hvis de forevises monitorrummet, er jeg enig med politimesteren i, at dette kan tages op på Politiskolens kurser for videoafhørerne. Jeg har derfor taget skridt til, at undervisere fra rigsadvokaturen kan drøfte dette ved undervisningen på kurserne, ligesom jeg har orienteret Politiskolen herom.

Med hensyn til to politimestres bemærkninger om køreafstandene til videoafhøringslokalerne, jf. ovenfor afsnit 3.2., bemærkes, at dette spørgsmål blev overvejet nøje i forbindelse med indførelsen i januar 2002 af ordningen med særligt uddannede videoafhørere, der benytter videoafhøringslokalerne, der er indrettet i ni politikredse spredt over landet. Det var da vurderingen, at fordelene ved at sikre kvaliteten af afhøringerne ved at lade denne foretage af særligt uddannede polititjenestemænd og ved at

benytte bestemte afhøringslokaler oversteg den ulempe, som er forbundet med, at dette for enkelte politikredse medfører en vis transporttid til afhøringen.

Dette er fortsat min opfattelse. I øvrigt kan det blive aktuelt at overveje en ny organisering af ordningen med særligt uddannede videoafhørere i forbindelse med en eventuel politikredsreform, og jeg finder derfor ikke, at der er grundlag for nu at overveje dette spørgsmål.

4. Videoafhøringslokalerne

Videoafhøring af børn foregår i videoafhøringslokaler, som anvises af den politimester, der er ansvarlig for videoafhøringer i de enkelte geografiske områder. Der er således indrettet videoafhøringslokaler hos politimestrene i Glostrup, Hillerød, Slagelse, Odense, Esbjerg, Århus, Viborg, Ålborg og på Bornholm.

I betænkning nr. 1420/2002, afsnit 8.5.1.1. og 8.5.1.2., anbefales en række forhold vedrørende indretning af videoafhøringslokalerne, herunder bl.a., at der ved placeringen af afhøringslokaler tages højde for, at barnet ikke skal gennem hele politistationen for at komme til afhøringslokalet. Endvidere anbefales det, at lokalet er imødekommende og børnevenligt indrettet, og at møbleringen tilgodeser afhøringssituationen. Det fremgår endvidere af betænkningen, at arbejdsgruppen har tilsluttet sig en beslutning truffet af Rigspolitichefen om at installere nyt afhøringsudstyr i alle videoafhøringslokaler, og at arbejdsgruppen har peget på behovet for, at afhøringslokalet er lydtæt.

I Rigsadvokatmeddelelse nr. 2/2003 er det tilkendegivet, at politimestrene, der er ansvarlige for videoafhøringer i de enkelte geografiske områder, bør tilstræbe, at lokalerne er indrettet i overensstemmelse med anbefalingerne i betænkningen.

Om udtalelserne fra politimestrene om de ni videoafhøringslokaler, der benyttes i de geografiske områder, henvises til bilag 3 til denne redegørelse.

Som det fremgår heraf, er der udtrykt tilfredshed med videoafhøringslokalet i Glostrup.

For så vidt angår videoafhøringslokalet i Hillerød fremgår det af politimestrenes udtalelser, at der har været visse problemer med akustik og lydoptagelse.

Om videoafhøringslokalet i Slagelse fremgår det af flere udtalelser, at lyd- og billedkvalitet på optagelserne bør forbedres, og en enkelt politimester finder, at der er behov for en bedre belysning.

Med hensyn til afhøringslokalet i Odense har to politimestre peget på, at der kan opstå problemer med lydoptagelsen og med forstyrrende lyde. De samme politimestre finder, at der er behov for en forbedret møblering. For så vidt angår monitorrummet, hvorfra bl.a. forsvareren, anklageren og bistandsadvokaten overhører afhøringen, har en politimester oplyst, at tilhørerne i monitorrummet kan være generet af støj.

Der er tilfredshed med videoafhøringslokalet i Esbjerg. To politimestre peger dog på, at der ikke er tilfredsstillende forhold for barnets pårørende, som under afhøringen må opholde sig på en gang, hvor mange passerer forbi.

Politimesteren i Århus har for med hensyn til videoafhøringslokalet i Århus oplyst, at det tekniske udstyr har givet anledning til problemer, således at afhøringer har måttet udsættes på grund af fejl ved udstyret. Endvidere har politimesteren udtrykt ønske om, at der indrettes et lokale, hvor bl.a. pårørende kan opholde sig afhøringen.

Der er tilfredshed med videoafhøringslokalet i Viborg. Også her udtrykkes dog af en politimester ønske om indretning af et venturum for pårørende.

Videoafhøringslokalet i Ålborg fungerer efter politimestrenes udtalelser tilfredsstillende. Dog har politimesteren i Ålborg oplyst, at kvaliteten af lydoptagelserne kan forbedres.

Videoafhøringslokalet hos Politimesteren på Bornholm, der alene benyttes af Bornholms politi, fungerer efter det oplyste tilfredsstillende.

Politimestrenes udtalelser om indretningen af videoafhøringslokalerne er afgivet i efteråret 2004, og Rigspolitiet har oplyst, at en række af de problemer, der er nævnt i politimestrenes udtalelser, er afhjulpet i tiden herefter. Rigspolitiet har samtidig oplyst, at man vil foretage en fornyet gennemgang af alle videoafhøringslokalerne med henblik på at sikre, at eventuelle tekniske eller bygningsmæssige problemer afhjælpes.

5. Ordningen med en kontaktperson hos politiet for henvendelser fra kommunerne i sager om seksuelt misbrug af børn

I afsnit 13 i Rigsadvokatmeddelelse nr. 2/2003 anbefales det – i overensstemmelse med et forslag i betænkning nr. 1420/2002 – at politikredsene udpeger en polititjenestemand eller en jurist med erfaring i behandling af sager om seksuelt misbrug af børn, som kommunerne mere uformelt kan kontakte og forelægge en mistanke om mulige seksuelle overgreb mod børn.

Baggrunden for forslaget er, at mistanke om seksuelle overgreb mod børn ofte opstår i barnets institution eller skole eller som følge af henvendelser til kommunen, og at det i sådanne tilfælde kan være nyttigt for den kommunale forvaltnings vurdering og behandling af sagen og for det videre forløb af en eventuel strafferetlig efterforskning og forfølgning, at kommunen og politiet på et tidligt tidspunkt kan drøfte, om der er grundlag for at indgive en anmeldelse i sagen. Dette kan medvirke til at sikre, at der hurtigst muligt indledes en politimæssig efterforskning i de tilfælde, hvor der er grundlag for det, samtidig med, at man i de tilfælde, hvor en mistanke vurderes at være helt grundløs, kan undgå ved en anmeldelse til politiet at rette en mere formel mistanke om seksuelle overgreb mod en bestemt person.

Politimestrenes udtalelser om udpegelsen af en kontaktperson for henvendelser fra kommunerne er gengivet i bilag 4 til redegørelsen.

Som det fremgår af bilaget, har 38 politikredse oplyst, at der enten er udpeget en kontaktperson, som kommunerne kan rette henvendelse til i forbindelse med behandlingen af konkrete sager om mistanke om seksuelle overgreb mod børn, eller at der er etableret andre lignende ordninger, hvor sager af denne art kan drøftes mere uformelt. Nogle af disse ordninger er etableret efter anbefalingen i Rigsadvokatmeddelelse nr. 2/2003, men der er også en del politikredse, hvor man gennem længere tid har anvendt en sådan ordning.

Mange af politikredsene oplyser, at ordningen fungerer tilfredsstillende eller meget tilfredsstillende.

13 politikredse har ikke oplyst, om man har etableret en ordning med en kontaktperson hos politiet.

Tre politikredse har oplyst, at der ikke er etableret en sådan ordning. En af disse politikredse (Gråsten) har dog oplyst, at henvendelser fra kommunerne om seksuelle overgreb visiteres af vicekriminalinspektøren, og der synes således i praksis at være en ordning, der fungerer på samme måde, som hvis der formelt er udpeget en kontaktperson.

På grundlag af de mange positive tilkendegivelser fra de politikredse, der har udpeget en kontaktperson, er det min opfattelse, at ordningen må antages at medvirke til en styrkelse af samarbejdet mellem politi og kommuner i sager om seksuelle overgreb.

Jeg vil derfor opfordre de politikredse, der ikke har etableret sådanne ordninger, til at overveje, om dette bør ske.

6. Sammenfatning

Som det fremgår af afsnit 3.3. samt af afsnit 4, er der på enkelte områder oplysninger om, at der har været visse problemer i forbindelse med videoafhøringer af børn i sædelighedssager eller i forbindelse med videoafhøringslokaler mv.

Spørgsmålet om vejledning af mistænkte/sigtede i forbindelse med forevisning af videoafhøringer har som nævnt i afsnit 3.3. ovenfor i to konkrete sager givet anledning til problemer. Der er endvidere i en række tilfælde gået for lang tid fra afhøringen af barnet til forevisningen af videoafhøringen for mistænkte/sigtede.

Som det også fremgår ovenfor, er spørgsmålet om vejledning af mistænkte/sigtede allerede taget op på Politiskolens kurser om behandling af sager om seksuelle overgreb mod børn, hvor rigsadvokaturen deltager i undervisningen. Dette vil også blive fremhævet på nye kurser og på de kurser, der jævnligt afholdes for de særligt uddannede videoafhørere. Ligeledes vil rigsadvokaturen ved undervisningen på de nævnte kurser sætte særlig fokus på, at mistænkte/sigtede skal have adgang til at se videoafhøringen så hurtigt så muligt og så vidt muligt inden 1-2 uger efter afhøringen.

Jeg vil også henlede politikredsenes opmærksomhed på disse spørgsmål, når jeg udsender denne redegørelse til kredsene.

For så vidt angår videoafhørernes fremgangsmåde i forbindelse med afhøringen af barnet finder jeg, at dette kan tages op på Politiskolens kurser for videoafhørerne. Jeg har derfor taget skridt til, at undervisere fra rigsadvokaturen kan drøfte dette ved undervisningen på kurserne, ligesom jeg har orienteret Politiskolen herom.

For så vidt angår oplysningerne om tidspunktet for afhøringen af barnet, om genafhøring af barnet og om køreafstandene til videoafhøringslokalerne finder jeg ikke, at der er grundlag for nu at foretage yderligere.

Med hensyn til videoafhøringslokalerne er der som nævnt i afsnit 4 fremkommet bemærkninger om praktiske forhold, der kan forbedres. I den anledning har Rigspolitiet oplyst, at man vil foretage en fornyet gennemgang af alle videoafhøringslokalerne med henblik på at sikre, at eventuelle tekniske eller bygningsmæssige problemer afhjælpes.

Som nævnt i afsnit 5 er det min opfattelse, at ordningen med at udpege en kontaktperson hos politiet, som kommunerne kan rette henvendelse til, må antages at medvirke til en styrkelse af samarbejdet mellem politi og kommuner i sager om seksuelle over-

greb. Jeg vil derfor opfordre de politikredse, der ikke har etableret sådanne ordninger, til at overveje, om dette bør ske.

Sammenfattende er det min opfattelse, at de vanskeligheder, der har vist sig efter gennemførelsen af lovændringen i 2003, er af en karakter, som det er forholdsvis enkelt at afhjælpe, og der er nu taget skridt til, at dette sker.

I øvrigt er det min opfattelse, at undersøgelsen – udover de nævnte problemer på enkelte områder – viser, at der generelt ikke er vanskeligheder ved at gennemføre efterforskningen, herunder videoafhøringer, eller den retlige behandling af sager om sædelighedskriminalitet, hvor den forurettede er et barn. Jeg henviser herved til udtalelserne om de generelle erfaringer fra politimestrene og statsadvokaterne, der er beskrevet i afsnit 3.1. ovenfor.

Politimestrenes udtalelser om de generelle erfaringer

Politikreds	Området under Politimesteren i Glostrup
Glostrup	Der har ikke været problemer af generel karakter i forbindelse med behandlingen af sager om seksuelt misbrug af børn efter ikrafttrædelsen af de nye regler og retningslinier.
København	Der har ikke været problemer af mere generel karakter i forbindelse med behandling af sagerne. Der er dog redegjort for nogle problemer, der opstod i forbindelse med en enkelt sag, der krævede videoafhøring af 9 piger i alderen 9-10 år efter anmeldelse om blufærdighedskrænkelser af pigerne begået af en lærer i undervisningssituationer. Efter gennemsyn af videoafhøringerne begærede forsvareren flere af pigerne genafhørt samt andre af klassens børn afhørt. I denne sag havde det af hensyn til de mange afhørte børn og ressourceforbruget været en bedre løsning set ud fra både hensynet til den sigtede og til efterforskningen, at mistænkte havde været tilstede i monitorrummet og haft lejlighed til via forsvareren at stille supplerende spørgsmål. Endvidere begærede forsvareren båndene udleveret med henblik på sigtedes gennemsyn på hendes kontor. Dette rejste spørgsmål om, hvorvidt sigtedes første gennemsyn af båndene burde foregå hos politiet, således at politiet fik mulighed for at høre den sigtedes umiddelbare stillingtagen til afhøringerne og ytringer herom, og om barnets "retsfølelse", hvis båndene udleveres til sigtede og forsvareren. Da båndene er beviser blev de dog udleveret til forsvareren i lighed med sagens øvrige akter.
Frederiksberg	Der har ikke været problemer af mere generel karakter i forbindelse med behandlingen af sager om seksuelt misbrug af børn.
Hvidovre	Generelt har ordningen fungeret tilfredsstillende. Politimesteren vil dog fremover være særligt opmærksom på det tidsmæssige aspekt, som til dels er undergivet forsvarerens og mistænktens rådighed, navnlig i forbindelse med tilbud til mistænkte om gennemsyn af videoafhøringen og anmodning om genafhøring af barnet.
Tårnby	
Roskilde	Der har været afholdt én videoafhøring, der ikke har givet problemer.
Køge	Set ud fra et efterforskningsmæssigt synspunkt har der ikke været problemer af generel karakter i forbindelse med behandling af sager om seksuelt misbrug af børn.
	Området under Politimesteren i Hillerød
Hillerød	De nye regler og retningslinier har ikke givet problemer.
Gentofte	
Lyngby	
Gladsaxe	F.s.v.a. gennemførelsen af videoafhøringerne af børnene har videoafhørerne den bemærkning, at selvom videoafhørerne er særligt udvalgt og trænet, så har de alligevel en forskellig fremgangsmåde. F.eks. viser nogle af afhørerne monitorrummet til barnet som skal afhøres og forklarer, at her sidder (eller kan sidde) nogle mennesker og følge med i afhøringen. Det mener videoafhørerne er en rigtig dårlig fremgangsmåde, da det gør børnene nervøse. Der er også en række andre forhold, hvor der er relativ stor forskel på fremgangsmåden. Konklusionen må vel være, at på de månedlige erfa-gruppemøder med psykolog samt på møderne arrangeret af politiskolen for alle landets videoafhørere bør der arbejdes med en manual, der ud fra de indvundne erfaringer opstiller "best practice" for

	<p>videoafhørene.</p> <p>F.s.v.a. forevisning for mistænkte/sigtede af videoen, har der ikke været egentlige problemer. Det er dog aftalt mellem en af politikredsens jurister og videoafhører, at i de tilfælde, hvor sigtedes advokat og hans klient afstår fra at se videoen, skal de skriftligt tilkendegive det ved deres underskrift på en politirapport. Årsagen er, at det er vanskeligt at afhøre en sigtet, som ikke har/vil se videoen og de skal ikke efterfølgende kunne hævde, at de ikke fik tilbuddet. Advokaterne får også tilbudt en kopi af videoen, men de fleste advokater vælger at se den hos politiet.</p>
Helsingør	Politimesteren har ikke generelle bemærkninger i forbindelse med behandlingen af sådanne sager.
Frederikssund	Der har ikke været problemer af generel karakter i forbindelse med behandlingen af sagerne.
	Området under Politimesteren i Slagelse
Slagelse	
Holbæk	Efter ikrafttrædelsen af de nye regler og retningslinier har der ikke været problemer af mere generel karakter i forbindelse med behandlingen af sager om seksuelt misbrug af børn.
Kalundborg	Generelt fungerer retningslinierne, selvom det organisatorisk kan være vanskeligt at få afhøringerne gennemført rettidigt i og med, at mange interessenter skal kunne samtidigt. Især advokaternes muligheder kan være begrænsede med korte varsler. Erfaringen bygger dog på afhøringer, der er foretaget efter 1. juli 2004.
Ringsted	Der har ikke været problemer af generel karakter med hensyn til behandlingen af sådanne sager.
Næstved	Der har ikke været problemer af mere generel karakter i forbindelse med behandlingen af sager om seksuelt misbrug af børn, herunder heller ikke i forbindelse med gennemførelse af videoafhøringer eller forevisning af videoafhøringer for mistænkte/sigtede. Næstved Politi har i perioden ikke erfaringer med genafhøringer.
Vordingborg	
Nykøbing Falster	Kredsen har ikke behandlet sager i perioden.
Nakskov	
	Området under Politimesteren i Odense
Odense	
Svendborg	De nye regler har ikke afdækket problemer af mere generel karakter.
Nyborg	
Assens	Generelt har ordningen ikke givet kredsen anledning til de store problemer. Det skal dog bemærkes, at det har vist sig endog særdeles vanskeligt rent praktisk at få afviklet videoafhøringerne af børnene indenfor en uge fra anmeldelsestidspunktet. Dette skyldes hovedsageligt vanskeligheder med at finde et tidspunkt, hvor videoafhøringsrummet i teknisk afdeling i Odense er ledigt samtidig med, at alle parter, der skal involveres i afhøringen, har mulighed for at møde.
Middelfart	Der er ikke konstateret problemer i relation til de nye regler og retningslinier.
	Området under Politimesteren i Esbjerg
Esbjerg	De nye regler har ikke givet anledning til problemer af nogen art.
Sønderborg	
Gråsten	De nye regler og retningslinier har ikke givet anledning til problemer af mere generel karakter. Der er dog lange køreafstande til Esbjerg og Odense, hvor videoafhøringerne har fundet sted.
Tønder	Der har ikke været foretaget videoafhøringer i perioden.
Haderslev	
Ribe	
Varde	
Fredericia	Der er ikke konstateret problemer af mere generel karakter i forbindelse med sagsbehandlingen.

Kolding	
Vejle	Der har ikke været problemer af generel karakter i forbindelse med behandlingen af disse sager.
	Området under Politimesteren i Århus
Århus	Såvel jurister som efterforskere har udtrykt stor tilfredshed med de nye regler, der ikke har givet anledning til problemer, men derimod ses som en klar forbedring.
Odder	
Silkeborg	Der har været foretaget én videoafhøring. Der har ikke været problemer af generel karakter i forbindelse med sagen.
Grenå	Der har ikke været problemer af generel karakter.
Horsens	
	Området under Politimesteren i Viborg
Viborg	Da der kun har været enkelte afhøringer siden de nye reglers ikrafttræden, har politikredsen ikke nogen erfaringer. Ud fra reservationer af lokalet ses det, at der er tale om flere genafhøringer end tidligere.
Thisted	Det er politimesterens opfattelse, at videoafhøringerne er forløbet særdeles tilfredsstillende. Den særligt uddannede afhører, der foretog de to afhøringer, som har fundet sted, var særdeles kompetent, og det var tydeligt, at børnene var trygge ved hende.
Skive	Der har ikke været problemer i forbindelse med behandlingen af sagerne.
Holstebro	
Herning	Ved forespørgsel til de sagsbehandlende kriminalassistenter, som arbejder med sager om seksuelt misbrug af børn, er tilbagemeldingen, at der ikke er problemer af generel karakter. De bemærker, at især indførslen af den nye ordning, hvorefter sigtede/mistænkte ikke længere er tilstede under videoafhøringen, har medført en væsentlig nemmere og mere smidig proces, idet forurettede og dennes pårørende som oftest var bange for at møde sigtede/mistænkte, ligesom det afhørte barn følte sig trykket af at vide, at sigtede/mistænkte kunne følge afhøringen direkte via TV-monitor. Det er dog ikke hensigtsmæssigt, at der er en køretid på ca. 100 km til videoafhøringslokalet i Viborg, som skal lægges oven i den tid, der medgår til afhøringen.
Ringkøbing	Ordningen har fungeret fuldt ud tilfredsstillende. Der har således ikke været problemer i forbindelse med forevisning af afhøringen for sigtede, ligesom der ej heller har været problemer i forbindelse med sagens behandling i retten.
Randers	
	Området under Politimesteren i Ålborg
Ålborg	Der har ikke været problemer af mere generel karakter ved behandling af sager om seksuelt misbrug af børn.
Løgstør	Der har ikke været problemer i forbindelse med gennemførelsen af den ene videoafhøring, som har fundet sted i perioden.
Hobro	Der har ikke efter ikrafttræden af de nye regler og retningslinier konstateret problemområder i forbindelse med videoafhøringer m.v.
Frederikshavn	Det er politimesterens opfattelse, at forberedelsen af videoafhøring med et besøg i hjemmet af den polititjenestemand, som skal foretage afhøringen, er en glimrende ordning, idet et barn lettere kan betro sig til en person, man før har mødt. Vedrørende tidsforløbet før videoafhøringen kan det i en del sager, hvor det anmeldte overgreb er sket for længere tid siden, være vanskeligt at få gennemført en videoafhøring inden en uge fra anmeldelsen. Der skal foretages de fornødne afhøringer, førend grundlaget for en videoafhøring kan vurderes, hvorpå der skal findes en dato, hvor alle implicerede parter kan deltage i afhøringen, ligesom video-lokalet skal være ledigt. Det kunne foreslås, at mistænkte/sigtede kunne være tilstede sammen med forsvareren på en anden politistation, hvor de via link kunne overvære afhøringen, såle-

	des at mistænkte i pauserne kunne få mulighed for gennem forsvareren telefonisk at stille spørgsmål via den afhørende polititjenestemand til barnet, hvorved en genafhøring af barnet måske kunne undgås.
Hjørring	Der har været foretaget én videoafhøring i perioden og der har ikke i forbindelse med den efterforskning været problemer i relation til de nye regler og retningslinier.
	Området under Politimesteren på Bornholm
Bornholm	Der har ikke været problemer af mere generel karakter i forbindelse med behandlingen af sagerne. Vi har i enkelte tilfælde fået anmodning om forevisning for mistænkte/sigtede. Dette har ikke givet anledning til yderligere afhøringer eller andre efterforskningsskridt.

JUSTITSMINISTERIETS FORSKNINGSENHED

Marts 2005

UNDERSØGELSE AF VIDEOAFHØRING AF BØRN I SÆDELIGHEDSSAGER

1. Indledning

Til brug for en redegørelse om, hvordan de nye retningslinier for gennemførelse af videoafhøring af børn, der blev fastsat i 2003, fungerer i praksis, har Rigsadvokaten anmodet politimestrene og politidirektøren om, at der for samtlige videoafhøringer af børn, der er gennemført i perioden 1. oktober 2003 til 1. juli 2004, udfyldes et særligt oplysningsskema. Denne undersøgelse er baseret på oplysninger, der fremgår af disse skemaer.

2. Undersøgelsesmateriale

Der er indkommet i alt 211 skemaer med oplysninger om videoafhøring af børn.

Heraf vedrører 5 videoafhøringer anden kriminalitet end seksuelle overgreb mod børn. To af disse afhøringer drejer sig om 5-årige piger, der blev afhørt i en sag om frihedsberøvelse efter straffelovens § 261, to andre vidneafhøringer angår en sag om drabsforsøg, og den sidste afhøring angår undersøgelse af brand, hvor barnets familie er omkommet.

14 videoafhøringer, der vedrører sædelighedskriminalitet over for børn, er foretaget af børn, der har afgivet forklaringer som vidner, men som ikke selv er forurettede i sagen.

Disse i alt 19 sager vil ikke blive omtalt yderligere i det følgende, idet redegørelsen primært angår videoafhøring af forurettede børn i sædelighedssager. Det egentlige undersøgelsesmateriale omfatter således alene de 192 første videoafhøringer af forurettede børn i sædelighedssager. Der er i 14 tilfælde foretaget genafhøringer af børnene. Disse genafhøringer behandles separat nedenfor.

Tabel 1. Sager fordelt efter antal videoafhøringer.

	Antal sager	%	Antal afhøringer	%
1 videoafhøring	124	84	124	65
2 videoafhøringer	16	11	32	17
3 videoafhøringer	4	3	12	6
4 videoafhøringer	2	1	8	4
7 videoafhøringer	1	1	7	4
9 videoafhøringer	1	1	9	5
I alt	148	100	192	100

En del af de sager, de 192 videoafhøringer angår, omfatter flere børn, som separat er blevet videoafhørt, jf. tabel 1. Undersøgelsesmateriale omfatter i alt 148 forskellige sædelighedssager.

Tabel 2. Sager og afhøringer fordelt efter politikreds.

Politikreds	Antal sager	%	Antal afhøringer	%
København	8	5,4	18	9,4
Frederiksberg	2	1,4	3	1,6
Gentofte	1	0,7	1	0,5
Lyngby	-	-	-	-
Gladsaxe	7	4,7	10	5,2
Hvidovre	4	2,7	4	2,1
Glostrup	7	4,7	8	4,2
Tårnby	-	-	-	-
Helsingør	3	2,0	3	1,6
Hillerød	6	4,1	9	4,7
Frederikssund	7	4,7	7	3,6
Roskilde	1	0,7	1	0,5
Køge	1	0,7	1	0,5
Holbæk	6	4,1	8	4,2
Kalundborg	1	0,7	1	0,5
Ringsted	2	1,4	2	1,0
Slagelse	3	2,0	3	1,6
Næstved	2	1,4	2	1,0
Vordingborg	1	0,7	1	0,5
Nykøbing F	-	-	-	-
Nakskov	3	2,0	3	1,6
Bornholm	4	2,7	10	5,2
Odense	5	3,4	6	3,1
Svendborg	3	2,0	3	1,6
Nyborg	4	2,7	7	3,6
Assens	2	1,4	2	1,0
Middelfart	-	-	-	-
Sønderborg	1	0,7	2	1,0
Gråsten	4	2,7	5	2,6
Tønder	-	-	-	-
Haderslev	7	4,7	8	4,2
Ribe	1	0,7	1	0,5
Esbjerg	6	4,1	7	3,6
Varde	1	0,7	1	0,5
Fredericia	3	2,0	3	1,6
Kolding	2	1,4	2	1,0
Vejle	2	1,4	3	1,6
Horsens	5	3,4	7	3,6
Herning	3	2,0	5	2,6
Ringkøbing	1	0,7	1	0,5
Holstebro	1	0,7	1	0,5
Århus	8	5,4	9	4,7
Odder	1	0,7	1	0,5
Silkeborg	1	0,7	1	0,5
Randers	4	2,7	7	3,6
Grenå	-	-	-	-
Viborg	-	-	-	-

Skive	2	1,4	2	1,0
Thisted	1	0,7	2	1,0
Løgstør	1	0,7	1	0,5
Ålborg	7	4,7	7	3,6
Hobro	1	0,7	1	0,5
Frederikshavn	1	0,7	1	0,5
Hjørring	1	0,7	1	0,5
I alt	148	100	192	100

Langt de fleste politikredse – nemlig 47 ud af de 54 politikredse – har gennemført videoafhøringer af børn. Som det ses af tabel 2, er fordelingen af sager med videoafhøringer ikke jævn, hvilket da heller ikke kan forventes med så ringe et antal sager.

3. Sagernes art

Knap halvdelen af afhøringerne angår sager med anden kønslig omgang end samleje (§ 224), mens knap en tredjedel drejer sig om blufærdighedskrænkelser (§ 232), jf. tabel 3. Derudover har der været afhøringer i et mindre antal incestsager, et mindre antal voldtægtssager, et mindre antal sager vedrørende samleje med barn samt et mindre antal sager vedrørende homoseksuelle seksualforbrydelser mod børn.

Tabel 3. Videoafhøringer fordelt efter kriminalitetens art.

	Antal afhøringer	%
Incest (§ 210)	13	6,8
Voldtægt (§ 216)	6	3,1
Samleje m. barn (§ 222)	9	4,7
Samleje m. plejebarn/stedbarn (§ 223)	1	0,5
Anden kønslig omgængelse (§ 224)	90	46,9
Homoseksualitet m. barn (§ 225)	11	5,7
Blufærdighedskrænkelser (§ 232)	59	30,7
Uoplyst	3	1,6
I alt	192	100

En analyse af sager, der omfatter flere børn, viser, at disse sager især hyppigt angår blufærdighedskrænkelser.

4. Afhørtes køn og alder

Af de 192 videoafhøringer angår mere end tre fjerdele (148) piger, mens 43 angår drenge. I en enkelt sag foreligger der ikke oplysninger om barnets køn.

Godt halvdelen af de afhørte børn var i alderen 6 til 9 år på afhøringstidspunktet, jf. tabel 4, mens hvert femte barn var i alderen 3 til 5 år. Der har ikke været afhørt børn under 3 år. Knap hvert fjerde barn var mellem 10 og 12 år på afhøringstidspunktet, og hvert tyvende var 13 år eller derover. Ma-

terialet omfatter i alt 8 afhøringer af personer over 15 år. Fem af disse personer angives at være mentalt retarderede eller at have psykiske problemer.¹

Tabel 4. Videoafhøringer fordelt efter de afhørtes alder.

	Antal børn	%
3-5 år	40	20,8
6-9 år	97	50,5
10-12 år	45	23,4
Over 12 år	10	5,2
I alt	192	100

5. Inden videoafhøringen

Inden videoafhøringen gennemføres, skal den, der skal foretage den senere afhøring, så vidt muligt have aflagt besøg hos det barn, der skal afhøres. Dette er sket i 135 tilfælde. I enkelte (12) tilfælde har den indledende kontakt med barnet fundet sted andre steder end i barnets hjem (på skolen eller politigården). I de øvrige 42 tilfælde har de afhørte børn ikke inden afhøringen haft kontakt med den, der skal afhøre dem.² Dette begrundes i 16 tilfælde med mangel på tid og i 11 tilfælde med, at politiet enten ikke har fundet det nødvendigt eller ikke har anset det for hensigtsmæssigt. I øvrige tilfælde begrundes det med, at forældrene har modsat sig besøg, at barnet ikke har kunnet træffes, eller at besøget ikke er foretaget af hensyn til barnet.

Det forventes endvidere, at afhøringen af barnet gennemføres inden for 7 dage efter, forbrydelsen er anmeldt til politiet. Denne frist er overholdt i knap en tredjedel (i absolutte tal: 62) af afhøringerne. I 58 pct. (111) af afhøringerne er videoafhøringen gennemført senest 2 uger efter anmeldelsestidspunktet, og i 78 pct. (149 afhøringer) er det sket senest 3 uger efter.

Begrundelsen for overskridelsen af 7-dages fristen for afhøring af barnet er først og fremmest tidsmæssige problemer af forskellig art. Sådanne vanskeligheder angives i 85 pct. af de sager, hvor afhøringen er foregået senere end 7 dage efter, anmeldelsen er indgivet. Andre begrundelser er praktiske problemer, at sagen startede som andet end en sædelighedsforbrydelse mod børn m.v.

6. Deltagere ved videoafhøringen

Ved godt halvdelen af afhøringerne (53 pct.) har der været en såkaldt tryghedsskabende person til stede. Det drejer sig hyppigt (i 41 pct. af afhøringerne med tryghedsskabende person til stede) om en lærer eller pædagog, som barnet kender, eller det drejer sig om familiemedlemmer eller plejefamilie (29 pct.). Det kan dog også være nogen fra de sociale myndigheder (16 pct.), der deltager i videoafhøringen, eller bekendte til familien (10 pct.).

¹ To af de afhørte er over 18 år. Den ene af disse angives at være autist. I det andet tilfælde noteres alene i sagen, at forbrydelsen er begået mange år tidligere.

² For de resterende tre afhøringer er det uoplyst, om der har været aflagt besøg hos barnet.

Der er videre oplyst, om en børnesagkyndig har bistået ved afhøringen. Ifølge skemaerne er dette sket ved hver 5. afhøring, men det er dog tvivlsomt, om det i alle tilfælde har været tale om en egentlig børnesagkyndig.

7. Forevisning af afhøring for den mistænkte/sigtede

Den mistænkte/sigtede har adgang til at få forevist videoafhøringen af barnet. Dette er da også sket i de fleste tilfælde (60 pct. af videoafhøringerne).³

I de tilfælde, hvor det ikke er sket, skyldes det hyppigt, at den mistænkte ikke har ønsket at se afhøringen (53 pct.), eller at påtale er opgivet (33 pct.).

Langt de fleste forevisninger af videoafhøringen er foregået hos politiet (73 pct.), men nogle forevisninger (15 pct.) er foregået hos den mistænkte/sigtedes advokat. I fire tilfælde er forevisningen sket i retten – i tre tilfælde i forbindelse med grundlovsforhør og i ét tilfælde under domsforhandlingen. I tre tilfælde, som angår samme sigtede, er det sket på sigtedes bopæl, hvor også forsvareren har været til stede. I ét tilfælde er det sket på den institution, den mistænkte/sigtede boede på. I de resterende fem tilfælde er forevisningsstedet uoplyst.

Kun i 10 af de 109 tilfælde, hvor den mistænkte/sigtede har ønsket at få forevist videoafhøringen, har dette givet anledning til problemer. For ni videoafhøringer, som angår samme mistænkte/sigtede, er problemet, at der er stillet krav om forevisning af videoafhøringen hos den mistænkte/sigtedes advokat, men at denne har haft begrænset tid hertil. I det sidste tilfælde har der været problemer med videooptagelsens lyd kvalitet.

I 60 pct. af sagerne er videoafhøringen forevist inden for to uger efter videoafhøringen af barnet, og i 84 pct. af sagerne er det sket inden for 4 uger. I to tilfælde er der gået mere end 3 måneder fra videoafhøringen til forevisningen for mistænkte/sigtede.

8. Genafhøring

I 10 tilfælde har den mistænkte/sigtede – eller dennes advokat – anmodet om, at der foretages en genafhøring af barnet. Anmodningen om genafhøring er i 7 tilfælde fremsat højst en uge efter forevisning af første afhøring (eller i tilfælde af ingen forevisning: efter første videoafhøring), mens der i de øvrige tre tilfælde er forløbet henholdsvis 20, 27 og 35 dage fra forevisning til anmodning om genafhøring.

I 5 af de tilfælde, hvor mistænkte/sigtede har anmodet om genafhøring, er denne alligevel ikke gennemført, enten fordi anmodningen senere er trukket tilbage (ét tilfælde), anmodningen er afslået (to tilfælde), sagen har skullet belyses mere, inden genafhøringen kunne gennemføres (ét tilfælde), eller – i ét tilfælde – fordi barnet ved første videoafhøring gav oplysninger, der har medført, at påtale er opgivet.⁴

³ Her bortses fra de tilfælde, hvor der ikke er identificeret en mistænkt, eller hvor efterforskningen er indstillet, fordi der ikke menes at være begået en forbrydelse, jf. tabel 5 nedenfor.

⁴ Dog kun for så vidt angår seksualforbrydelser over for ét af de børn, sigtelsen vedrører.

Ud over de sager, hvor den mistænkte/sigtede har anmodet om genafhøring, er der i yderligere 9 tilfælde foretaget genafhøring. Det er uoplyst, hvad årsagen til genafhøring har været i disse sager.

Sammenlagt er der således foretaget genafhøringer af 14 børn.⁵ Tretten af dem er genafhørt én gang, mens én har været det to gange.

9. Sagernes videre forløb

Som det ses af tabel 5, er der rejst tiltale i en fjerdedel af sagerne med videoafhøring. Andelen af sager, hvor tiltalespørgsmålet endnu ikke er afgjort, er på godt en femtedel, mens mere end en tredjedel af sagerne er resulteret i påtaleopgivelse. Dertil kommer enkelte sager, hvor efterforskningen er indstillet, da der ikke har foreligget tilstrækkelig formodning om, at der er begået et strafbart forhold, samt enkelte sager, hvor mistænkte ikke er identificeret.

Tabel 5. Sager med videoafhøringer fordelt efter, om tiltale er rejst eller ej.

	Antal	%
Efterforskningen indstillet, jf. retsplejelovens § 749, stk. 2	9	6,1
Mistænkte ikke identificeret	3	2,0
Påtale opgivet	53	35,8
Mistænkte identificeret, men tiltalespørgsmålet ikke afgjort	32	21,6
Tiltale rejst	37	25,0
Uoplyst	14	9,5
I alt	148	100

Der er i undersøgelsen spurgt, om videoafhøringen er blevet afspillet i retten. I 31 af de 37 sager, hvor der er rejst tiltale, er dette spørgsmål belyst. Det viser sig, at i 24 af sagerne er videoafhøringen afspillet i retten, mens det ikke er sket i de øvrige 7 sager. Sidstnævnte beror i 3 tilfælde på, at det drejer sig om tilståelsessager. Hvad der i øvrigt ligger til grund for, at videoafhøringen ikke er afspillet i retten, er ikke oplyst.

Det kan videre oplyses, at i 28 af de sager, hvor der er rejst tiltale, er der faldet dom. Af disse er 11 senere anket.

⁵ For nogle, men ikke alle genafhøringer, er der indsendt et separat skema med oplysninger om tid og sted m.v. Som nævnt indledningsvis, baseres denne redegørelse alene på den første videoafhøring af barnet.

Politimestrenes udtalelser om videoafhøringslokalerne

Politikreds	Videoafhøringslokalet i Glostrup
Glostrup	
København	Der er udbredt tilfredshed med videoafhøringslokalet.
Frederiksberg	Det anvendte videoafhøringslokale fungerer fuldt tilfredsstillende.
Hvidovre	Lokalet fungerer tilfredsstillende, og anvendelsen heraf har ikke givet anledning til problemer.
Tårnby	
Roskilde	
Køge	Lokalet fungerer tilfredsstillende.
	Videoafhøringslokalet i Hillerød
Hillerød	Videoafhøringslokalet har fungeret tilfredsstillende.
Gentofte	Det er politimesterens opfattelse, at forholdene ved videoafhøringen har været tilfredsstillende. I en konkret sag har retten dog i retsbogen tilkendegivet følgende lydforholdene: "Domsmandsretten bemærkede, at det i en række tilfælde var vanskeligt at høre, hvad drengen forklarede. Forsvareren bemærkede, at drengen øjensynligt flere gange talte ned i et tøjdyr, og at mikrofonen var anbragt bagved. Domsmandsretten bemærkede videre, at optagelsen ikke var afstemt med afspilningsudstyret, idet skærmen var for lille til at følge drengens mimik."
Lyngby	Lyngby Politi er repræsenteret af en kriminalassistent i kredsen af videoafhørere. Det er hans opfattelse, at afhøringslokalet stort set fungerer efter hensigten. Han og flere af hans kolleger har imidlertid gjort opmærksom på, at der bør ske en isolering af lokalet, ligesom akustikken i lokalet gør, at det kan være vanskeligt at høre, hvad børnene siger. Der har i øvrigt ikke været problemer af mere generel karakter i forbindelse med videoafhøringerne.
Gladsaxe	Det er nu opfattelsen, at lokalet fungerer tilfredsstillende. Der var kritik af lokalets indretning, men der er nu indkøbt ur, kalender, glassofabord, rullegardiner osv. Lydisolering er enten foretaget eller planlagt.
Helsingør	Politimesteren har ikke generelle bemærkninger i forbindelse med behandlingen af sådanne sager, idet dog Politimesteren i Hillerød efter aftale skulle have redegjort for visse lydæssige problemer i forbindelse med benyttelsen af videoafhøringsrummet på politigården i Hillerød.
Frederikssund	Videoafhøringslokalet fungerer tilfredsstillende.
	Videoafhøringslokalet i Slagelse
Slagelse	
Holbæk	Dette embede benytter helt overvejende videoafhøringslokalet på politigården i Slagelse. Faciliteterne på stedet fungerer tilfredsstillende.
Kalundborg	Lokalet fungerer tilfredsstillende.
Ringsted	Videoafhøringslokalets lyd og billede er ikke optimalt.
Næstved	Videoafhøringslokalet fungerer tilfredsstillende, men der er behov for en forbedret belysning. Det er påkrævet med en bedre billede- og lyd kvalitet på optageudstyret, der ikke er "up to date", ligesom det er ønskeligt med en bedre monitor i tilhørerrummet.
Vordingborg	Videoafhøringslokalet i Slagelse blev benyttet i forbindelse med én afhøring, og det gav ikke anledning til bemærkninger.
Nykøbing Falster	Efter de hidtidige erfaringer har det benyttede videoafhøringslokale fungeret til-

	fredsstillende.
Nakskov	Politimesteren bemærker, at der er taget skridt til kvalitetsforbedringer – særligt på billedsiden – vedrørende afhøringsfaciliteterne.
	Videoafhøringslokalet i Odense
Odense	
Svendborg	Det benyttede lokale fungerer efter min opfattelse tilfredsstillende.
Nyborg	
Assens	Selve monitorrummet i teknisk afdeling på politigården i Odense er placeret sammen med andre faciliteter, så som stor kopimaskine m.v., således at der i monitorrummet er forskellige maskinlyde fra aktive maskiner, der kan være generende for personerne placeret i monitorrummet. Selve afhøringslokalet virker i det store og hele tilfredsstillende, dog kan der ind i mellem være problemer med lyden, navnlig hvis barnet taler meget sagte. Et ønske kunne endvidere være, at bordet i videoafhøringslokalet udskiftes med et bord med gennemsigtig bordplade, således at også barnets ben og til tider underkrop, hvis barnet måtte sætte sig mellem sofa og bord, kan ses.
Middelfart	Afhøringslokalet på Odense Politigård er etableret i et kontorag, der er opdelt med gardin. Placeringen ud mod politiets gård virker ikke fuldt optimalt, da afhøringen bl.a. måtte afbrydes to gange på grund af forstyrrende udrykningssignaler. Kontoret virker heller ikke specielt børnevenligt i sin møblering. Jeg kan her henviser til den lokalemæssige indretning af afhøringslokalet i Esbjerg, der er helt anderledes uformelt med møbler, der tager højde for, at det som oftest er små børn, der skal afhøres.
	Videoafhøringslokalet i Esbjerg
Esbjerg	
Sønderborg	Der er i øvrigt ingen bemærkninger til ordningen, bortset fra et praktisk problem vedrørende afskrivning af videobåndene, idet afspilningsudstyret skal lånes i Esbjerg, hvorefter en ikke øvet medarbejder skal foretage skrivningen. Det er derfor opfattelsen, at det ville være hensigtsmæssigt, at samtlige afskrivninger blev foretaget i samme kreds, hvor videoafhøringen foregår.
Gråsten	
Tønder	
Haderslev	Det anvendte videoafhøringslokale og det tilstødende lokale, hvor advokater og anklagemyndighedens repræsentant m.fl. er placeret, fungerer nu tilfredsstillende. Derimod er der ikke tilfredsstillende forhold for de pårørende, der må opholde sig på en gang sammen med andre kunder til politiet.
Ribe	
Varde	Det er ønskeligt, at der indrettes et lokale, hvor pårørende kan opholde sig. De pårørende er i dag henvist til at tage ophold i en mellemgang, hvor mange passerer forbi.
Fredericia	Fredericia Politi gør brug af videoafhøringslokalet i Esbjerg. Dette lokale er nyindrettet og fungerer upåklageligt.
Kolding	
Vejle	Videoafhøringslokalerne i Esbjerg fungerer efter min opfattelse tilfredsstillende.
	Videoafhøringslokalet i Århus
Århus	Der er også tilfredshed med de fysiske rammer af selve lokalet til videoafhøringen og møblering af dette. Derimod er der ikke tilfredshed med det tekniske udstyr, der har givet anledning til problemer. Det har f.eks. flere gange været nødvendigt at udsætte videoafhøringer p.g.a. fejl ved udstyret, hvilket ikke er befordrende for afhøringerne. Fra såvel efterforsker som juristside er der fremført ønske om, at der indrettes et lokale, hvor børn, familie og repræsentanter fra forvaltningen kan opholde sig inden og under afhøringen, således at man undgår, at de placeres på et almindeligt gangareal, hvor der færdes mange andre personer.
Odder	

Silkeborg	Videoafhøringslokalet har fungeret tilfredsstillende.
Grenå	Afhøringslokalet fungerer tilfredsstillende.
Horsens	
	Videoafhøringslokalet i Viborg
Viborg	
Thisted	Lokalet har efter anmodning fra nærværende kreds fået opstillet en større tv-skærm i tilhørrummet, idet der typisk er mange til stede, der skal overvære optagelsen, hvorfor det ikke er hensigtsmæssigt med en for lille tv-skærm, hvilket var tilfældet tidligere. I øvrigt fungerer videoafhøringslokalerne tilfredsstillende.
Skive	Videoafhøringslokalet fungerer tilfredsstillende.
Holstebro	Videoafhøringslokalet fungerer tilfredsstillende.
Herning	Videoafhøringslokalets indretning og udstyr fungerer tilfredsstillende. Tilsvarende er gældende for det tekniske udstyr, der benyttes i forbindelse med videoafhøringen. Såvel sagsbehandlende kriminalassistenter samt videoafhøreren finder dog, at der mangler et "pårørenderum". Barnet, der videoafhøres, bringes som regel til stedet af en eller flere pårørende. Disse er henvist til at tage ophold i et lokale, der i øvrigt benyttes af besøgende med ærinde på Politigården i Viborg. De pårørende skal ofte instrueres/informerer af politipersonalet, bistandsadvokat eller socialforvaltningen. Denne information vanskeliggøres, såfremt der er andre sager uvedkommende personer i ventelokalet. Problemet løses ved fra gang til gang at finde et ledigt mødelokale, men et lokale af mere permanent karakter var ønskelig.
Ringkøbing	Der er tale om et særdeles velindrettet lokale med fuldt ud tilfredsstillende udstyr.
Randers	
	Videoafhøringslokalet i Ålborg
Ålborg	Det videoafhøringslokale, der anvendes på politigården i Aalborg, er velegnet til formålet. Den tekniske kvalitet af navnlig lydoptagelserne vil dog formentlig nu kunne forbedres ved anvendelse af digitalt udstyr, og efter det oplyste arbejdes der også på landsplan med at få bevilget indkøb af sådant egnet udstyr til brug for optagelse og afspilning af afhøringerne.
Løgstør	Lokalet fungerer tilfredsstillende.
Hobro	Lokalet fungerer tilfredsstillende.
Frederikshavn	Videoafhøringslokalet i Ålborg fungerer udmærket.
Hjørring	Der er tilfredshed med de faciliteter, der er stillet til rådighed på politistationen i Ålborg.
	Videoafhøringslokalet på Bornholm
Bornholm	Politikredsen har for nylig fået indrettet nyt lokale til brug for videoafhøringer – efter denne indretning er det politikredsens opfattelse, at lokalet og teknikken fungerer tilfredsstillende.

Politimestrenes udtalelser om ordningen med en kontaktperson

Politikreds	Området under Politimesteren i Glostrup
Glostrup	Glostrup Politi har igennem flere år uformelt haft en ordning med en kontaktperson hos politiet for henvendelser fra kommunerne i sager om seksuelt misbrug af børn. I forbindelse med ikrafttrædelsen af de nye regler og retningslinier er ordningen med en kontaktperson blevet formaliseret, idet kommunerne såvel mundtligt som skriftligt er orienteret herom. Kontaktpersonen modtager af og til henvendelser fra kommunerne.
København	Afdeling A har en fast kontaktperson ved henvendelser fra kommunen. De enkelte stationer har blandt andet på grund af det begrænsede antal sager ikke fundet grundlag for at etablere en kontaktpersonordning.
Frederiksberg	Der er etableret en ordning med en kontaktperson hos politiet for henvendelser fra kommunen. Ordningen har efter politimesterens opfattelse fungeret tilfredsstillende.
Hvidovre	En kriminalkommissær er udpeget som kontaktperson for henvendelser fra kommunerne i sager om seksuelt misbrug af børn. Kriminalkommissæren har oplyst, at kommunerne, Rødovre og Hvidovre, ca. en til to gange hver anden måned har rettet henvendelse og detaljeret beskrevet tilfælde med henblik på afklaring af, hvorvidt der var grundlag for at indgive anmeldelse om seksuelt misbrug af barn. Det er politimesterens umiddelbare opfattelse, at indberetningsordningen har fungeret og fungerer tilfredsstillende.
Tårnby	
Roskilde	
Køge	Politikredsen har etableret en kontaktmandsordning i forhold til kommunerne i overensstemmelse med RM 2/2003 – en ordning, der jævnligt benyttes af kommunerne.
	Området under Politimesteren i Hillerød
Hillerød	I Hillerød politikreds er den uddannede videoafhører udpeget som kontaktperson, og denne ordning har fungeret tilfredsstillende.
Gentofte	
Lyngby	Kredsen har for flere år siden etableret en ordning med en kontaktperson hos politiet for henvendelser fra kommunerne i sager om seksuelt misbrug af børn. Ordningen fungerer glimrende. Kontaktpersonen er enten kredsens kriminalinspektør eller vicekriminalinspektør, hvilket kommunerne finder meget tilfredsstillende.
Gladsaxe	For så vidt angår kontaktmandsordningen er den etableret med en kriminalkommissær som ankermand. P.g.a. Gladsaxes relativt mange sager om børnesex er der imidlertid en tradition for et tæt netværk mellem politi og kommune, hvorfor sagsbehandlere i kommunerne lige så ofte ringer til videoafhørerne som til kriminalkommissæren for at få vejledning m.v.
Helsingør	Politikredsens vicekriminalinspektør er udpeget til kontaktperson i forhold til kredsens kommuner. Dette har medført 4-5 henvendelser fra kommunale socialforvaltninger vedrørende behandlingen af konkrete sager, hvorunder forvaltningerne er vejledt. Herudover har der været afholdt et møde med Helsingør kommunes Social- og Børne-/Ungeforvaltninger, hvorunder behandlingen af sager om (muligt) seksuelt misbrug af børn har været drøftet mere generelt. Det er politimesterens indtryk, at ordningen har fungeret tilfredsstillende.
Frederikssund	Der findes en kontaktperson på sagsområdet for henvendelser fra kommunerne, og

	ordningen har fungeret tilfredsstillende.
	Området under Politimesteren i Slagelse
Slagelse	Kriminalinspektøren er udpeget som kontaktperson for henvendelser fra kommunerne i sager om seksuelt misbrug af børn. Ordningen har fungeret tilfredsstillende.
Holbæk	Kriminalinspektøren ved dette embede er medlem af koordinationsgruppen i Vestsjællands Amt vedrørende børnemishandling og omsorgssvigt. Henvendelser fra kommunerne behandles på ledelsesplan hos kriminalpolitiet i Holbæk. Kontakten med kommunen er etableret i forbindelse med behandlingen af konkrete sager.
Kalundborg	Kontaktpersonordningen fungerer på den måde, at socialforvaltningerne i de tre kommuner via socialchefen eller dennes stedfortræder med kriminalinspektøren kan drøfte både generelle samt konkrete sager med "sagens personer" som anonyme med henblik på at afklare, om kommunens mistanke skal føre til en egentlig anmeldelse. Ordningen giver mulighed for at yde råd og vejledning, uden at politiet kræver indsigt i de pågældendes identitet.
Ringsted	Der er ikke i kredsen etableret en ordning med en kontaktperson.
Næstved	Næstved Politi har indtil videre gjort brug af den etablerede praksis, hvor henvendelser fra kommunerne ved mistanke om seksuelt misbrug af børn drøftes uformelt med kriminalinspektøren eller vicekriminalinspektøren. Ordningen anvendes som regel, inden der eventuelt indgives anmeldelse fra kommunens side.
Vordingborg	Anmeldelser om sager af denne karakter går altid til kriminalinspektøren eller dennes stedfortræder.
Nykøbing Falster	I Storstrøms Amt har der i en årrække været nedsat en koordinationsgruppe til forebyggelse af omsorgssvigt. Medlemmerne er udpeget blandt hospitalspersonale, embedslægerne, psykologer og sagsbehandlere og kriminalpolitipersonale. En af målsætningerne har været at yde støtte og vejledning til personer, der i deres professionelle omgang med børn og unge oplever tvivl om tolkning og handling i situationer, hvor omsorgssvigt – herunder seksuelt misbrug – synes at finde sted. Det er endvidere bl.a. hensigten at medvirke til ensartede undersøgelser og sagsbehandling. Her i politikredsen har det endvidere i længere tid været enkelte kriminalpolitifolk, der har behandlet denne type sager, og henvendelser fra kommunerne/medarbejdere har været henvist til disse. Der er derfor ikke fundet behov for en yderligere formalisering af en kontaktpersonordning. Det er politimesterens indtryk gennem de hidtidige sager, at sagsbehandlere i kommunerne har en let og ubesværet adgang til kriminalpolitipersonale med et indgående kendskab til sagsområdet.
Nakskov	
	Området under Politimesteren i Odense
Odense	
Svendborg	
Nyborg	
Assens	Kredsen har etableret en sådan. Kontaktpersonen er kriminalinspektøren og vicekriminalinspektøren. Ordningen vil blive fulgt op med yderligere et seminar med kommunerne med henblik på erfaringsudveksling og orientering af nyt personale i socialforvaltningerne.
Middelfart	I september 2003 er der etableret en ordning med kontaktperson hos politiet for henvendelser fra kommunerne i sager om seksuelt misbrug af børn. Ordningen har i undersøgelsesperioden ikke været anvendt, da der ikke har været sager.
	Området under Politimesteren i Esbjerg
Esbjerg	Den udpegede kontaktperson for den kommunale forvaltning har kun været brugt i meget få tilfælde. Erfaringsgrundlaget er derfor minimalt. Kontaktpersonen er en polititjenestemand med erfaring i behandling af disse sager.
Sønderborg	
Gråsten	Der er ikke i sager om seksuelt misbrug af børn etableret en ordning med en kontaktperson hos politiet, men henvendelser af denne art fra kommunerne visiteres af vicekriminalinspektøren.

Tønder	Kriminalinspektøren har i mange år været kontaktperson for kommunernes henvendelser om denne sagstype, og denne ordning har fungeret upåklageligt.
Haderslev	Igennem flere år har kredsens haft en fast kontaktperson, som har en upåklagelig kontakt til kredsens kommuner.
Ribe	Der er etableret en kontaktmandsordning i forhold til kommunerne, som har fungeret udmærket.
Varde	Der er udpeget kontaktpersoner, hvis samarbejde med kommunerne forløber uden problemer.
Fredericia	Der er etableret en velfungerende kontaktpersonsordning med Fredericia og Børkop kommune. Der er en jævnlig og uformel dialog mellem kriminalinspektøren og socialcheferne i de to kommuner, hvor politiet typisk vejleder kommunerne i tiden frem til indgivelse af anmeldelse. Alle involverede har givet udtryk for stor tilfredshed med ordningen.
Kolding	
Vejle	Der har de seneste 3 år her ved embedet været etableret en ordning med en kontaktperson, som kommunen kan henvende sig til i sager om seksuelt misbrug af børn.
Området under Politimesteren i Århus	
Århus	Kriminalkommissæren er udpeget som kontaktperson.
Odder	
Silkeborg	Der er truffet aftale med kommunerne i politikredsen om henvendelse til kriminalinspektøren/vicekriminalinspektøren i tilfælde af spørgsmål/anmeldelser i sager om seksuelt misbrug af børn. Ordningen har fungeret tilfredsstillende.
Grenå	Der er etableret en ordning med en vicekriminalkommissær som kontaktperson for kommunerne, og ordningen fungerer optimalt. Der rettes jævnligt henvendelser fra kommunerne, hvorunder det uformelt drøftes, hvorvidt der er grundlag for anmeldelse.
Horsens	
Området under Politimesteren i Viborg	
Viborg	
Thisted	Kredsen har sidste år etableret en ordning med en kontaktperson hos politiet for henvendelser fra kommunerne i sager om seksuelt misbrug af børn, jf. RM 2/2003. Vicepolitimesteren og kriminalinspektøren har fungeret som kontaktpersoner. Ordningen har fungeret tilfredsstillende, idet flere sager er blevet opfanget i starten med en mere hensigtsmæssig sagsbehandling til følge.
Skive	Der er ikke etableret en ordning med en kontaktperson hos politiet for henvendelser fra kommunen.
Holstebro	Politikredsen har gennem flere år haft en ordning med en kontaktperson. Ordningen har fungeret uden problemer og har bevirket, at der ofte rettes uformelle forespørgsler til politiet, hvor sagerne drøftes, inden der sker anmeldelse.
Herning	Kommunerne er informeret om en kontaktoordning hos politiet.
Ringkøbing	Der er på baggrund af RM 2/2003 oprettet en kontaktpersonsordning, og ordningen har fungeret tilfredsstillende.
Randers	
Området under Politimesteren i Ålborg	
Ålborg	Ålborg politi udpegede for flere år siden en kontaktperson hos kriminalpolitiet med henblik på henvendelser fra bl.a. kommunerne i disse sager, og denne ordning fungerer fortsat særdeles tilfredsstillende.
Løgstør	Der er etableret en kontaktoordning for henvendelser fra kommunerne i sager om muligt seksuelt misbrug af børn. Kriminalinspektøren er kontaktperson. Kontaktoordningen fungerer tilfredsstillende, da kommunerne ofte på et meget tidligt tidspunkt retter henvendelse for at drøfte/aftale det videre forløb i sagen, herunder også vedrørende spørgsmålet, om der er grundlag for at indlede strafferetlig efterforskning.
Hobro	Hobro politi etablerede allerede i efteråret 1999 en kontaktpersonsordning mellem

	kommunerne og politiet vedrørende henvendelser i sager om seksuelt misbrug. Ordningen har siden fungeret som omtalt i RM 2/2003 og opleves som meget tilfredsstillende for både kommunerne og politiet.
Frederikshavn	Der har igennem flere år været etableret en ordning med en kontaktperson hos politiet for henvendelser fra kommunerne i sager om seksuelt misbrug af børn. Denne ordning fungerer udmærket og er udvidet således, at repræsentanter fra politiets ledelse samt kontaktpersonen med mellemrum mødes med socialforvaltningerne dels for at informere om nye tiltag, men også for at evaluere eventuelle sager.
Hjørring	Der er i kredsens etableret en ordning, hvori en repræsentant fra herværende kriminalpoliti er udpeget som kontaktperson til kredsens 6 kommuner i tilfælde af spørgsmål om politianmeldelse af den omhandlede art. Der er i kommunen oprettet omsorgssvigtgrupper, hvori en repræsentant fra kriminalpolitiet deltager med henblik på en tidlig vurdering af, om der er mulighed for, at forholdet bør efterforskes af politiet eller der bør iværksættes andre tiltag. Disse grupper fungerer forbilledligt, og der bliver her truffet mange afgørelser, så en eventuel efterforskning hurtigt kan sættes i gang, og hvis ikke dette er tilfældet, vil der kunne startes andre støttetiltag op.
Området under Politimesteren på Bornholm	
Bornholm	Det kan oplyses, at der i politikredsen er etableret en gruppe – "Det rådgivende Team vedrørende seksuelt krænkede børn" – denne gruppe består af forskellige faggrupper, der arbejder sammen omkring denne sagskategori. Gruppen har udgivet en pjece, der vedlægges. Pjecen er fordelt til alle skoler, læger og øvrige institutioner. Gruppen har i 2003 afholdt to temadage, hvor vi inviterede personale fra skoler, kommunens sagsbehandlere, personale fra diverse børneinstitutioner, ligesom forældrerepræsentanter f.s.v. angår skoler og institutioner også var inviteret.